

**TÜRKONFED YÖNETİM KURULU BAŞKANI
SÜLEYMAN SÖNMEZ
100. YIL BULUŞMALARI-
İŞİMİ YÖNETEBİLİYORUM PROGRAMI
DİYARBAKIR KONUŞMA METNİ**

**15 HAZİRAN 2023 PERŞEMBE
DİYARBAKIR**

Değerli Başkanlar, değerli katılımcılar ve kıymetli basın mensupları;

Şahsım ve TÜRKONFED Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. **Diyarbakır**, binlerce yıldır ayakta duran **UNESCO Kültür Mirası** olarak kabul edilen **tarihi kalesi ve surları ile Hevsel Bahçeleri** gibi nesilden nesle aktarılan **kültürüyle, sıcaklığıyla ve sevgisiyle** bizi karşıladı.

Bir asır önce Türkiye'nin geleceğine şekil veren **ortak ruhu yaşamak ve yaşatmak, Anadolu'yu kalkınmanın odağına** almak için **20 Ocak'ta Balıkesir-Bandırma'dan** çıktığımız yolculuğumuzda **İzmir, Antalya, Hakkari ve Şırnak'tan sonra Diyarbakır'da** olmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum.

Dün gerçekleştirdiğimiz **kamu, yerel yönetim ve iş dünyası** temaslarımızda **istişare kültürünün, tarihten gelen zenginliği yansıttığına** tanıklık ettim. Bugün de, **sürdürülebilir kalkınma** hedefleri çerçevesinde ekonomimizin lokomotifini **KOBİ'leri önceliklendiren İşimi Yönetebiliyorum Programı'nın beşinci yılı, ikinci etkinliğinde** bir aradayız. **TÜRKONFED, Visa ve UNDP iş birliğiyle** hayata geçirilen **Programın, üye federasyonumuz DOGÜNSİFED ev sahipliğinde** düzenlediğimiz **Diyarbakır** toplantımıza hepiniz hoş geldiniz.

Değerli konuklar;

Karşılaştığımız yüzler, coğrafi güzellikler, renkler; ülkemizin her yanına yayılmış **muazzam bir çeşitliliği** temsil ediyor. Ülkemizin her karışında aynı olansa **bu ülkeye duyduğumuz sevgi, bu topraklara duyduğumuz bağlılık ve geleceğimize dair kurduğumuz ortak hayallerdir.** Ve **vakit**, **ikinci yüzyılımızda ortak hayallere yürüme vaktidir.**

Cumhuriyetimizin 100 yılını büyük bir heyecanla kutlamaya hazırlandığımız ve **ikinci yüzyılına da onun yetiştirdiği nesiller** olarak adım atacağımız **büyük bir çağ dönüşümünün** içindeyiz. **Ortak acılar, ortak heyecanlar ve ortak sevinçleri** bir arada yaşadığımız **siyasi ve toplumsal atmosferin; müzakere ve uzlaşma** zemininde inşasında **bilim, kurallar ve kurumların** esas alındığı “Ulusal Dönüşümü” başlatmak için de önemli bir **fırsatın arifesindeyiz.**

Bu noktada demokrasimizi, ekonomimizi ve toplumumuzu bugünlerden çok daha adil ve müreffeh yarınlara taşıyacak **ortak aklın ve ortak vizyonun** oluşmasında **Cumhurbaşkanımıza, yeni kabinemize ve milletvekillerimize** tarihi bir sorumluluk düşüyor. **Ekonomiden demokrasiye, eğitimden gençliğe, kadından çevreye, Türkiye'nin** aydınlık geleceğini aklın ve **bilimin ışığında** inşa edebiliriz.

TÜRKONFED olarak biz, **kimseyi geride bırakmadan kalkınmayı** başaran, **ortak bir Türkiye hayaline giden yolun** “bölgesel gelişmişlik farklılıklarını gidermek” ve “**KOBİ'lerimizi güçlendirmekten**” geçtiğini düşünüyoruz.

Bu amaca hizmet etmek için 26'sı bölgesel, 4'ü sektörel olmak üzere 30 federasyon, ulusal - uluslararası 331 üye dernek ve 60 bini aşkın şirketi gönüllülük esasıyla bir araya getiriyoruz. Ortak yaşam için ortak hayaller etrafında şekillenen, demokratikleşme ve her alanda fırsat eşitliğini temel alan bir ülke hayal ediyoruz. Yaşamda, eğitimde, kariyerde, istihdamda, ekonomide ve girişimcilikte; kadın-erkek, genç-yaşlı fark etmeksizin 81 ilimizin her birinde yaşayan tüm insanlarımızın eşit fırsatlara sahip olduğu bu hayalimizi de ülkemizin tamamında yaygınlaştırmaya çalışıyoruz.

Yeni Dönem, Yeni Ufuklar Vizyon Belgemizde Hayalimizdeki Türkiye'yi "Dijital Dönüşüm", "Yeşil Dönüşüm" ve "Toplumsal Dönüşüm" odaklarında 3 temel üzerine inşa ediyoruz. Ölçeği fark etmeksizin tüm şirketlerin, dijital yetkinliklerini geliştirmiş olduğu, insan ve çevre dostu bir ekonomiye kavuştuğumuz, kadınlar ve gençlerin eşit imkânlarla sahip olduğu bir Türkiye'ye kapsayıcı ve akılcı politik adımlarla daha da hızlı ulaşacağımıza inanıyoruz.

Değerli Dostlar, Değerli Misafirler;

Belirsizlik; ekonomik ve mali istikrarın en büyük düşmanıdır. Üretim yatırım istiyor, yatırım da mali istikrar ve öngörülebilirlik arıyor. Ekonominin **değişmez kuralı** dışında geçici yollar arandığında maalesef orta ve uzun vadede kalıcı bir devamlılıktan da vazgeçmiş oluyoruz. Artık başka çaremizin kalmadığı **iktisat bilimi** çerçevesinde sorunlarımızı **doğru teşhis edip, doğru bir tedavi yöntemi** uygulamanın gerekli olduğu zamanlardayız.

Ekonomimizi dayanıklı kılmak için **güvenli patikalara** ihtiyacımız var. **Can suyuna** değil kaynağın sürekli **canlı** kalmasını sağlayacak **sürdürülebilir, kapsayıcı, çevre ve insan odaklı** politikalar içinde bulunduğumuz ikinci yüzyılın kalkınma reçetesi... Bununla birlikte **liyakatle yönetilen kurumlarımızın bağımsızlığı, şeffaflığı ve hesapverir yaklaşımı, üretim ve yatırım atmosferinin de bağımsızlığını güçlendirecektir.**

Sıkı para ve maliye politikasının **güçlü yapısal reformlarla desteklendiği, enflasyon-faiz-kur sarmalından çıkacak akılcı, bilimsel ve rasyonel adımların atıldığı, yüksek teknoloji ile yüksek katma değer yaratacak bir teşvik sisteminin KOBİ'ler odağında ve elbette hukukun üstünlüğü temelinde refahın tabana yayıldığı bir gelecek hayalini paylaşıyoruz.** **Krizlere, afetlere, sosyo-ekonomik eşitsizlik** yaratan tüm koşullara karşı **ülkemizi dayanıklı hale getirmek ve dünyanın dönüşüm hızını yakalamak önceliğimiz** olmalı.

Yeni kabinemizin ekonomi kurmaylarının ilk açıklamalarını pozitif karşılıyor; **verimlilik temelli iktisat bilimi** politikalarının sadece söylemde değil eylemde de kendisini göstereceğini ifade etmelerini önemsiyoruz. **Ekonomi politikasının başarısı, istişare ve uzlaşma kültürünü geliştirmekten geçiyor. İş dünyası ve sivil toplumun ikinci yüzyılın yeni hikayesine dahil edilmesi aynı zamanda ekonomik**

ve toplumsal dayanıklılığı da artıracaktır. TÜRKONFED olarak entelektüel ve beşeri sermayemizle, sorunlara değil çözüme odaklanan önerilerimizle “her ses, her renk ve her düşüncenin” bir arada bulunduğu kapsayıcı yapımızla ülkemize değer yaratmaya devam ediyoruz.

Değerli Misafirler,

Mezopotamya'nın en eski yerleşim alanlarından biri olan Diyarbakır, bölgesinin çekim merkezi olacak potansiyele fazlasıyla sahip. Daha iyi ve katma değerli bir kalkınma sürecine de hızla girebilir. Hem insan kaynağı hem doğal kaynakları hem de sanayi ve tarım sektörlerinin lokomotifinde yerel kalkınmayı kapsayıcı bir iş birliğiyle gerçekleştirebilir.

1930 yılında tüccar sermayesi ve devlet desteği ile kurulan Diyarbakır Bankası, kentimizin kendisine özgü yerel kalkınma modeli üretme becerisini, henüz Cumhuriyetimizin ilk yıllarında ortaya koyduğunu gösteriyor. Diyarbakır bugün de Avrupa Birliği ve ABD'de önemli bir model olarak kabul edilen “Kooperatif Bankacılığı” veya İspanya'da il bazlı KGF mekanizmaları gibi yerel kalkınma araçlarının uygulanmasında pilot kent görevi üstlenecek yetkin bir kentimiz.

Bunun için Diyarbakır'ın fırsatlara odaklanırken, risklerini giderecek adımları atması gerekiyor. 1930'lu yıllarda Türkiye'nin üçüncü büyük sanayi şehri olan Diyarbakır, 1970'li yıllarda sosyo-ekonomik gelişme il sıralamasında 40'ıncı, 1990'lı yıllarda 53'üncü, 2022 yılında da 63'üncü sırada yer alıyor. Türkiye nüfusunun yüzde 2,1'ini barındırmasına rağmen GSYH'den sadece 0.86'lık pay alan Diyarbakır'ın yüksek katma değer elde etmesi bölgesinin de kaderini değiştirecektir.

12 bin 500 yıllık geçmişi ile tarihin yeniden yazılmasını sağlayan Diyarbakır'ın, öncelikle istihdam ve iş gücüne katılımı artıracak özel teşvikler, sektörel endüstri kümelenmesi, insan kaynağı yetkinliğinin geliştirilmesi, sanayi ve tarım sektörlerinin inovasyon-girişimcilik-çevre ve teknoloji odaklı dönüşümü başlatacak adımları atması gerektiğine inanıyorum. 33 medeniyetin ekonomik, sosyal, kültürel ve tarihsel değerlerini Mezopotamya'nın en bereketli topraklarında kaynaştıran kadim kendimiz “Neden bölgenin Silikon Vadisi” olarak anılmasın!

Değerli Dostlar, Değerli İş İnsanları;

Bugün tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bütün büyük firmaların, birçok girişimin, yeniliğin ve patentin arkasında, kısıtlı imkanlarla ancak büyük vizyonlarla kurulan KOBİ'lerimiz bulunuyor. Ülkemiz büyürken toplumsal refahı da artırmak ve istihdam bekleyen değil istihdam yaratan nesiller oluşturmak için KOBİ'lerimizin üretme ve değer yaratma çabasını desteklemek, girişimciliği teşvik etmek ve rehberlik yapmak gerekiyor.

KOBİ'lerimizi dijital, yeşil ve toplumsal dönüşüm odağına alan İşimi Yönetebiliyorum Programı, çevreci ve sürdürülebilir bakış açısına sahip eğitim içerikleriyle bugüne kadar 5 bine yakın KOBİ'nin

iş yapma şeklini değiştirdi. Programa katılan **KOBİ**'lerin yüzde 66'sının cirosunda artış kaydedilirken, sosyal medya ve dijital pazarlama araçlarını kullananlarda yüzde 28, strateji ve iş geliştirme planları yapanlarda yüzde 35, hedef belirleyerek bunları takip edenlerin oranında ise yüzde 20 civarında artış gözlemledik. Farkındalık oluşturma, eğitim ve mentorluk çalışmalarını, KOBİ'lerimizde gözle görülür bir verimlilik artışı da yaratıyor.

Değerli Dostlarımız, Değerli Paydařlar;

Hayalimizdeki Türkiye'de gelişmiş bir demokrasi ve hukuk sistemi, ülkemizi bir refah toplumu haline getirecek reçetenin "olmazsa olmaz" parçasıdır. Adaletsizlik ve yoksullukla mücadele politikalarının küresel öncülerinden olmuş bir Türkiye'yi hep birlikte inşa etmemiz gerekiyor. Kalkınma hedeflerimizi tabana yaymak istiyorsak yüksek demokrasi standartlarını benimseyen bir ülke olmalıyız.

Gençlerin iş gücüne ve eğitime katılması, eğitimden işe geçişin kolaylaştırılması ve teşvik edilmesine ihtiyacımız var. Beyin gücümüzün, beyin göçüne dönüşmemesi için gençlerin ve çocukların hayallerini gerçekleştirdiği bir ülkeyi inşa etmeye çok ama çok ihtiyacımız var. Toplumun yarısını oluşturan kadınların hayatın her alanına etkin ve aktif katılımını sağlamak zorundayız. Çocuklar, gençler ve kadınlar; ortak gelecek hayalimizi gerçekleştirmenin anahtarıdır.

100. Yıl Buluşmaları'nın altıncı durağı Diyarbakır'da, istişare kültürünü geliştirmemize katkı koyan kent aktörlerimize ve TÜRKONFED Yönetim Kurulu Üyemiz, DOĞÜNSİFED'in Değerli Başkanı Aziz Özkılıç ile yönetim kuruluna; TÜRKONFED Başkan Yardımcımız Reyhan Aktar'a, üye dernek başkanlarımız ile yönetim kurullarına şükranlarımı sunuyorum. Değerli paydaşlarımız Visa ve UNDP'ye, etkinliğimize katılan çok kıymetli konuşmacılarımıza, bugün bizleri yalnız bırakmayan siz değerli STK sevdalılarına da yürekten teşekkür ediyorum.

Sağlık ve sevgiyle kalın!